

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/19/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113218124
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8113218124.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792, 752, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, proti žalovanému: G.Š. D., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX, XXX XX E., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Nám. Josipa Andriča č. 1, 900 25 Chorvátsky Grob, o zaplatenie 428,35 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v žiadosti, resp. v zmluve o revolvingovom úvere v článku 8 pod bodom 8.1., ktorá znie:

„Predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne 3 akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy uzavretej medzi Veriteľom a Dlžníkom (ďalej ako „úver/revolving“) a záväzok Dlžníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 39,43 EUR/1.188,- SKK a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 21,51 EUR/648,- SKK v prípade, ak bude Dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je Veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu Dlžník udeľuje Veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť Dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.“

a pod bodom 8.4., ktorá znie:

„Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnutí služby. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa odseku 8.1. písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu poskytnutia úveru Dlžníkovi podľa 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok revolvingu je splatná dňom poskytnutia revolvingu Dlžníkovi. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky revolvingu podľa článku 4.1. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa odseku 8.1. písm. b) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu uskutočnenia revolvingu podľa článku 4.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Rozdiel bude uhradený na účet Dlžníka uvedený v čl. 2 Žiadosti/Zmluvy.“

sú pre svoju neprijateľnosť neplatné.

III. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou došlou tunajšiemu súdu dňa 17.6.2013 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplattenia sumy 428,35 € spolu s príslušenstvom spočívajúcim v úrokoch z omeškania ako aj zaplattenia náhrady trov konania.

Svoj nárok žalobca skutkovo odôvodnil tým, že dňa 30.10.2009 ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300024466, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 398,33 €. Poskytnutý úver mal žalovaný splácať v 30 mesačných splátkach vo výške 24,36 € v termínoch splatnosti uvedených v zmluve. Vzhľadom na to, že žalovaný sa dostal do omeškania, žalobca využil možnosť danú § 565 Občianskeho zákonníka a nesplatenú časť úveru zosplatenil. Zároveň vyčíslil svoj nárok na sumu 428,35 €.

Žalovaný sa k predmetu konania písomne nevyjadril, na pojednávaní konanom dňa 21.8.2014 uviedol, že skutočne úver od žalovaného dostal ale vzhľadom na problematiku veci žiada, aby súd rozhodol podľa listinných dôkazov tak, ako sú uvedené v spise.

Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie obsahom spisu a zistil nasledujúce:

Dňa 30.10.2009 bola uzatvorená medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom zmluva o revolvingovom úvere, ktorej súčasťou boli zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o.

Z tejto zmluvy vyplýva, že žalovaný požiadal o poskytnutie úveru vo výške 398,33 € so splatnosťou 18. dňa v mesiaci, počtom splátok 30, výškou splátky 24,36 €, so zmluvnou odmenou 332,60 €. RPMN za úver mala byť 68,95 % a ročná úroková sadzba úveru taktiež 68,95 €. Uvedené údaje sa nachádzajú v časti 5 žiadosti resp. zmluvy o revolvingovom úvere (ďalej len žiadosť/zmluva).

Z časti 6 tejto žiadosti/zmluvy vyplýva, že úver s požadovanými podmienkami mal byť na základe tejto zmluvy žalobcovi skutočne poskytnutý, avšak v tejto časti 6 je uvedená odlišná RPMN, a to RPMN vo výške 64,80 %.

Súd sa ďalej oboznámil s Oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (čl. 12), kde sú uvedené údaje o schválenom úvere a zároveň je tam uvedené tvrdenie, že na základe vašej žiadosti (rozumej žiadosti žalovaného) o započítanie pohľadávky veriteľa v podobe nesplatených splátok pôžičky/úveru prípadne ďalších záväzkov zo zmluvy o revolvingovej pôžičke/úvere č. XXXXXXXXXXXX s vašou pohľadávkou v podobe nároku na poskytnutie schválenej výšky úveru započítavam pohľadávku veriteľa z uvedenej zmluvy vo výške 94,56 € s vašou pohľadávkou voči veriteľovi na poskytnutie úveru vo výške 398,33 €. Po vykonanom započítaní výška vašej pohľadávky z tejto zmluvy o RÚ činí 303,77 €.

Z karty klienta nachádzajúcej sa na čl. 13 spisu je zrejmé, že žalobca vyplatil žalovanému reálne čiastku 284,05 € a do 18.12.2010 bola zo strany žalovaného zaplattená suma 302,45 €.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

Podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere)

Na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,

- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,
- d) ročnou percentuálnou mierou nákladov sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy č. 1 z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru.

Podľa § 4 ods.2 zákona č. 258/2001 Z.z. - Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

Podľa § 4 ods.3 zákona č. 258/2001 Z.z. - Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Procesný súd potrebuje upozorniť na to, že obdobná vec bola riešená aj v rozhodnutí Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 4C/244/2013-29 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina 11Co/103/2014. V tejto veci bola riešená otázka rozdielnosti RPMN v návrhu žalovaného a v samotnej zmluve. Krajský súd Žilina dospel k záveru, že v danom prípade ide o spotrebiteľský úver, ktorého podstatnou náležitosťou je dohoda o výške RPMN. Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom, ktorá skutočnosť spochybnená nebola, vyplýva, že výška RPMN je iná v návrhu na uzavretie zmluvy ako v jej akceptácii. Z hľadiska zmluvného práva je irelevantné, či takáto zmena je pre spotrebiteľa výhodná alebo nevýhodná. Podstatná je skutočnosť, že návrh nebol prijatý bezvýhradne, v danom prípade okresný súd správne aplikoval ust. § 44 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Z uvedených dôvodov dojednanie o RPMN nemožno považovať za platné zmluvné dojednanie, keďže v danom prípade chýba bezvýhradná akceptácia návrhu a k zmluvnému konsenzu medzi zmluvnými stranami nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľský úver tak, ako správne konštatoval okresný súd, treba považovať za úver poskytnutý bez poplatkov.

K vyššie uvedenému názoru Krajského súdu v Žiline, s ktorým sa procesný súd stotožňuje, tento dodáva, že

Podľa § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy, ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

Podľa § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka - Včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

Podľa § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

V zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka ako aj zákona 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch je uvedenie RPMN podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej neuvedenie je sankciované tým, že takáto zmluva je bez poplatkov a bez úrokov. Je teda zrejmé, že v prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene RPMN, dochádza tým k zmene podstatnej náležitosti zmluvy a takúto odpoveď je teda potrebné považovať za nový návrh. Je teda zrejmé, že pre to, aby došlo k uzavretiu zmluvy s takouto novou RPMN je potrebné túto odpoveď chápať ako návrh zmluvy, ktorý musí byť opätovne prijatý pôvodným navrhovateľom zmluvy, teda dlžníkom. V uvedenom prípade k tomu nedošlo, preto treba mať za to, že k platnému dojednaniu RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere nedošlo. Zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorého zaplatenie je predmetom tohto konania, je teda bez úrokov a bez poplatkov.

Posudzovaná zmluva o spotrebiteľskom úvere má však aj ďalšiu vadu, ktorá spôsobuje, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Z toho vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať rozčlenenie jednotlivých splátok na čiastky istiny, úrokov a iných poplatkov a nestačí teda uviesť len celkovú výšku splátok. V spise sa nenachádza, že by predložená zmluva o revolvingovom úvere takýto konkrétny splátkový kalendár obsahovala. Takáto informácia je pri tom významná pre spotrebiteľa, najmä pokiaľ ide o jeho možnosť zhodnotiť na základe predloženého splátkového kalendára ekonomickosť poskytnutého úveru, posúdenie, či požadovaný úrok za úver je pre neho výhodný, prijateľný, resp. aby spotrebiteľ bol schopný posúdiť celkovú výšku odplaty požadovanej navrhovateľom za poskytnutý úver. Vzhľadom na to, že uvedené rozčlenenie zmluva neobsahovala, treba ju považovať aj z tohto dôvodu za bezúročnú a bez poplatkov. Rovnakým spôsobom napríklad judikoval aj Krajský súd Trnava vo veci sp. zn. 9Co/401/2012.

Z karty klienta je zrejmé, že žalovanému bolo žalobcom vyplatená čiastka 284,05 €. Z prehľadu zaplatených splátok je zrejmé, že do 18.12.2010 došlo zo strany žalovaného k zaplateniu sumy 302,45 €. Je teda zrejmé, že pokiaľ je úver bezúročný a bez poplatkov a má sa vrátiť iba poskytnutá istina, túto žalovaný v celom rozsahu vrátil. Taktiež neprichádza do úvahy žalobcom požadovaný úrok z omeškania odo dňa 23.3.2011, keďže žalovaným bola celá vyplatená čiastka vrátená už ku dňu 18. 12.2010.

Na základe vyššie uvedených dôvodov teda bolo potrebné žalobu o zaplatenie sumy 428, 35 € s príslušenstvom ako nedôvodnú zamietnuť v celom rozsahu.

Pokiaľ ide o to, že súd vo výroku rozsudku pristúpil k vyhláseniu určitej zmluvnej podmienky za neprijateľnú, vychádzal z nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka - Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

V prejednávanej veci súd považuje za neprijateľné podmienky uvedené v zmluve pod bodom 8 v odsekoch 8.1. a 8.4., pričom bod 8 má názov dohoda o poskytnutí služby uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Pri predmetnom zmluvnom dojednaní súd vidí jeho neprijateľnosť nie v samotnom predmete tohto dojednania a jeho cene, ale v okolnostiach aplikácie tohto ustanovenia. Je zrejmé, že táto zmluvná podmienka platí aj v prípade, ak počas zmluvného vzťahu nedôjde zo strany dlžníka k požiadavke o vykonanie odkladu maximálne 3 akýchkoľvek splátok úveru. To znamená, že v konečnom dôsledku môže nastať situácia, že dlžník poskytne plnenie bez toho, aby obdržal za to protiplnenie. Súd považuje za samozrejmé, že v spoločnosti založenej na trhovej ekonomike je vyžadovanie plnenia bez reálneho poskytnutia protiplnenia minimálne rozporné s dobrými mravmi, pretože svojím spôsobom ide o poskytnutie daru zo strany dlžníka - spotrebiteľa, s ktorým tento nepočíta a byť úverovej zmluvy, takáto vec by ho určite ani nenapadla.

Súd takúto dohodu o poskytnutí služby napriek deklarácii, že jej podpisom nie je podmienený podpis úverovej zmluvy, považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku sofistikovane umiestnenú do zmluvy samotnej (súd však zastáva názor, že toto zmluvné dojednanie by bolo kryté aj len podpisom za bodom 13, pretože ak by tomu tak nebolo, tak potom nie je zrejmé, ktoré body žiadosti/zmluvy sú vlastne podpisom dlžníka kryté, keďže toto zmluvné dojednanie nemá samostatné číselné radenie ale je radené v kontexte cele žiadosti/zmluvy). Ide podľa názoru súdu o nekalú obchodnú podmienku, ktorej cieľom nie je nič iné ako znížiť sumu úveru vyplácanú dlžníkovi. Takýto postup súd v žiadnom prípade s ohľadom na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany nemôže aprobovať. Túto podmienku by súd aproboval v prípade, ak by platba za odklad splátok mala prebehnúť až potom, ako k samotnému odkladu splátok dôjde. V takomto prípade by bola naplnená premisa, že za plnenie spotrebiteľa, teda dlžníka, bolo reálne poskytnuté plnenie veriteľa, teda dodávateľa.

Jediným účastníkom, ktorý požadoval náhradu trov konania (§ 151 ods.1 O.s.p.) bol v konaní neúspešný žalobca, preto súd podľa § 142 ods.1 O.s.p. vyslovil, že tento právo na náhradu trov konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.